

อารยธรรมโรมัน

อารยธรรมโรมันมีศูนย์กลางอยู่บริเวณคาบสมุทรอิตาลี โดยชาวละตินอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานราว ๑,๐๐๐ ปีก่อนคริสต์ศักราช นครรัฐอิตาลีทั้งสี่ เป็นนครรัฐดั้งเดิมก่อนโรมันจะเจริญรุ่งเรือง โรมันแบ่งคนออกเป็น ๒ ชั้น

๑. ชั้นสูงของโรมัน พวกแพทริเซียน ใช้ชีวิตอย่างหรูหรา อาศัยในคฤหาสน์หลังใหญ่
๒. ชั้นล่าง เพลเบียน เป็นชาวโรมันส่วนใหญ่มีชีวิตยากจน

สมัยสาธารณรัฐ พัฒนาการทางประวัติศาสตร์

- ในระยะแรก โรม ปกครองในระบอบกษัตริย์ โดยเปิดโอกาสให้พลเมืองเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครอง ต่อมาพวกแพทริเซียน ได้ล้มระบอบกษัตริย์และจัดตั้งระบอบการปกครองแบบสาธารณรัฐขึ้น ซึ่งมีรูปแบบการปกครองดังนี้
 - กงสุล (consul) มี ๒ คน เลือกจากกลุ่มแพทริเซียน มีวาระ ๑ ปี เป็นประมุขในการบริหาร มีอำนาจเท่ากัน มีสิทธิในการค้ำหรือยับยั้งการตัดสินใจของอีกฝ่ายหนึ่ง
 - สภาซีเนต หรือสภาขุนนาง (senate) มี ๓๐๐ คน เลือกจากกลุ่มแพทริเซียน กงสุลเป็นผู้แต่งตั้ง
 - สภากองร้อย (Assembly of Centuries) ซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มทหารเหล่าต่างๆ
 - สภาราชบุรุษ (Assembly of Tribes) เป็นตัวแทนของกลุ่มพลีเบียนหรือสามัญชน รวม ๓๕ เผ่า แต่งตั้งกงสุลให้ความยินยอมคัดค้านกฎหมายและตัดสินคดีสำคัญ
- การตั้งคณะทริบูน (Tribunes) เพื่อดูแลผลประโยชน์ของพวกพลีเบียนในสภาซีเนต ซึ่งสามารถ วีโต้ (Veto) คัดค้านกฎหมายที่จะออกมาขัดประโยชน์ของพวกพลีเบียน
- ความขัดแย้งของชนชั้นทำให้มีการร่างกฎหมายลายลักษณ์อักษรเป็นครั้งแรก เรียกว่า กฎหมาย ๑๒ โต๊ะ (Law of the Twelve Tables) คือกฎหมายลายลักษณ์อักษรฉบับแรกของโรมัน โดยทุกคนมีความเสมอภาคภายใต้กฎหมายเดียวกัน และผู้ต้องหาจะยังเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะมีหลักฐานพิสูจน์ว่าทำผิดจริง แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ
 - Civil law กฎหมายของกรุงโรมและพลเมืองชาวโรมัน
 - Law of peoples กฎหมายสำหรับประชาชนทั่วไปโดยไม่จำกัดเชื้อชาติให้สิทธิแก่ทาสและเอกชนเป็นเจ้าของทรัพย์สินกำหนดหลักการซื้อขายให้สิทธิชาวต่างชาติในอาณาจักร
 - Natural Law รับรองว่ามนุษย์ทุกคนเท่าเทียมกันตามธรรมชาติมีสิทธิพื้นฐานที่รัฐละเมิดไม่ได้
- กองทัพโรมันทำสงครามพิวนิกกับพวกคาร์เทจ(ฟินิเซียน) ๓ ครั้ง สาเหตุขัดแย้งผลประโยชน์บนเกาะซิซิลี เมื่อทำลายอารยธรรมของพวกคาร์เทจได้ โรมันจึงขยายอำนาจ เข้าครอบครองดินแดนต่างๆ ผูกขาดการค้า จนมีฐานะมั่งคั่งร่ำรวยและเป็นเจ้าแห่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียน
- การขยายตัวอย่างรวดเร็วของโรมันส่งผลให้เกิดปัญหาเรื่องการจัดการ จึงนำมาซึ่งการโค่นล้มระบอบสาธารณรัฐ ทหารขึ้นมามีอำนาจในสมัยนั้นคือ จูเลียส ซีซาร์ ซึ่งมีความเชี่ยวชาญทางด้านการทหารและเข้ายึดเมืองต่างๆได้เป็นจำนวนมาก ทำให้โรมันมีรูปแบบการปกครองแบบเผด็จการ สร้างความเป็นพลเมืองให้กับชาวโรมัน ทำให้สภาซีเนตไม่พอใจ จนถูกลอบสังหารสุดท้ายการปกครองแบบสาธารณรัฐก็ยุติไป

สมัยจักรวรรดิ พัฒนาการทางประวัติศาสตร์

- เกิดการแย่งชิงอำนาจระหว่างชนชั้นปกครองกับนายทหาร นำโดยออกตาเวียนสามารถปราบมาร์ค แอนโทนีลงได้ เปลี่ยนชื่อเป็นจักรพรรดิออกุสตุสทำให้เขากลายเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในโรม
- ในสมัยจักรพรรดิคอนสแตนติน ทรงยอมรับคริสต์ศาสนาเป็นศาสนาประจำจักรวรรดิ และทรงปฏิรูป จักรวรรดิ โดยแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ จักรวรรดิโรมันตะวันตก มีเมืองหลวงอยู่ที่กรุงโรมควบคุม ดินแดนในยุโรปตะวันตกและจักรวรรดิโรมันตะวันออก มีเมืองหลวงอยู่ที่กรุงคอนสแตนติโนเปิล ต่อมาเรียกว่า จักรวรรดิไบแซนไทน์ ควบคุมดินแดนในยุโรปตะวันออก อียิปต์ ซีเรีย และปาเลสไตน์
- ปลายสมัยโรมันเผชิญกับปัญหาภายใน โรมันตะวันตกถูก อนารยชนเข้าปล้นสะดม จักรพรรดิถูกขับ ออกจากบัลลังก์ ถือเป็นการสิ้นสุดจักรวรรดิโรมันตะวันตก และประวัติศาสตร์สมัยโบราณ
- ส่วนจักรวรรดิโรมันตะวันออกยังมีจักรพรรดิปกครองต่อมาจนถูกพวกเติร์กรุกราน และถูกรวมเข้า เป็นส่วนหนึ่งของจักรวรรดิออตโตมัน
- ชาวโรมันเรียนรู้งานศิลปวัฒนธรรมต่างๆ จากกรีก และดัดแปลงให้สอดคล้องกับความต้องการของตน
- **งานด้านสถาปัตยกรรม** เน้นความใหญ่โต ทนทาน อาคารประตูโค้งที่เป็นศิลปะโดดเด่นของโรมัน ได้แก่ แพนธีออน ประตูชัย โคลอสเซียม โรมันฟอรัม สถานที่อาบน้ำสาธารณะ ท่อส่งน้ำ ประสบความสำเร็จในการสร้างสิ่งก่อสร้างเพื่อสนองความต้องการของรัฐและประชาชน
- **งานประติมากรรม** ของชาวโรมันมีลักษณะสมจริงตามธรรมชาติ สะท้อนบุคลิกภาพและอารมณ์ ความรู้สึกของมนุษย์ได้สมจริง
- **งานประพันธ์** ของโรมันแท้ๆ มีวัตถุประสงค์ที่จะสนองจักรวรรดิ และสร้างความภาคภูมิใจให้ พลเมืองโรมัน เช่น
 - มหากาพย์อีเนียด แต่งโดย เวิร์จิล เป็นประวัติความเป็นมาของกรุงโรมโดยชาวโทรจัน แทรก คำสั่งสอนเกี่ยวกับหน้าที่พลเมือง
 - Republic และ The Law เป็นงานเขียนของซีเซโร ที่เน้นแสดงความคิดเห็นทางการเมือง
 - Histories งานเขียนของทาซิทัส บันทึกประวัติศาสตร์ของจักรวรรดิโรมันให้ความสำคัญกับเรื่อง ศีลธรรม ผู้มีอำนาจชาวโรมันที่ทุจริตคดโกงและใช้อำนาจโดยมิชอบรวมถึงประวัติเกี่ยวกับคัมภีร์ไบเบิล